

همسر جنایتکار

نقشه های شومی که برای شهادت فرزندان
رشید امیر مؤمنان (ع) کشید شد
از کجا سرچشمه گرفت ؟

اسلام (ص) چنین چیزی سابقه نداشت .
تا آن روز، خلیفه عملا به یکی از دوراه زیر تعین
می شد :

۱ - تصریح پیامبر (ص) یا پیشوای قبلی بر
وصایت و خلافت امام و پیشوای بعدی، چنانکه شیعه از
این راه پیروی نموده، معتقد بودند که پیشوای
مسلمانان باید از طرف پیامبر (ص) یا امام معصوم
قبلی معین شود .

۲ - از طریق شورای مسلمانان :

معاویه که خود بدون رأی شورا، وبدون چنین
نصی، خلافت را تصاحب کرده بود، میخواست
راه سومی را بنفع خاندان خود بوجود آورد و آن
اینکه خلافت را بصورت يك امر موروثی درآورد و
بعد از وی فرزندش یزید مقام خلافت را اشغال

پس از انعقاد پیمان صلح، که معاویه کاملا
بر اوضاع مسلط گردید، نقشه تازه و خطرناکی کشید
که جهان اسلام را با فاجعه بزرگی روبرو ساخت،
این نقشه عبارت بود از نامزدی یزید برای زمامداری
مسلمانان پس از مرگ خود ! پس اربوسفیان تصمیم
گرفت برای ولیعهدی یزید، از مسلمانان بیعت بگیرد
تا پس از مرگ وی، برمسند قدرت و حکومت تکیه
بزند .

اجرای این نقشه که خطرات بزرگی برای جهان
اسلام در برداشت، فوق العاده دشوار می نمود زیرا
این کار از یکسو حکومت و خلافت بی آرایش صدر
اسلام را مبدل به حکومت اشرافی موروثی مینمود
و حکومت اسلامی را از محور اصلی خود بکلی
منحرف می ساخت، و از سوی دیگر، از زمان پیامبر

شد و امام مجتبی (ع) را بوسیله سم به شهادت رسانید
و جنایت دیگری را بر جنایات خود افزود ...

گرچه پس از شهادت امام حسن (ع) گرفتن بیعت
برای ولیعهدی یزید به آسانی عملی نشد و معاویه در
این راه با مشکلاتی روبرو گردید، اما در هر حال
شهادت آنحضرت، تا حد زیادی معاویه را به هدف
بلیدش نزدیک ساخت .

دفاع از بنی امیه :

چنانکه در بحثهای پیشین اشاره کردیم ، برخی
از نویسندگان غربی یعللی که با برنامه‌های استعماری
غربیها در لباس خاورشناسی و اسلام شناسی مربوط
می‌شود ، این حقیقت تاریخی را انکار نموده با
کمال وقاحت کوشیده‌اند معاویه را از این جنایت
تبرئه کرده ، به کینه‌های دیرینه میان شیعه و خاندانهای
طرفدار بنی امیه دامن بزنند .

اینان ادعای کنند که : «امام حسن (ع) در اثر
ابتلا به ذات الریه !! درگذشت و اینکه کوشش شده
است معاویه قاتل امام حسن (ع) قلمداد شود؛ برای
این است که امویان را باین وسیله بدنام و متهم ساخته
حسن بن علی (ع) را شهید معرفی نمایند ، و در این
میان چون خانواده اشعث بواسطه حوادث جنگ
صفین مورد خشم و نفرت شیعیان بوده ، این جرم به
پای این خانواده نوشته شده است .»

کند .

مانع بزرگی :

معاویه به یاری ایادی و کارگزاران خود، زمین‌ها
برای اجرای این نقشه آماده نمود و با تهدید یا
تطمیع، راه را هموار کرد، ولی يك مانع بزرگ، در
راه اجرای این نقشه شوم، بچشم می‌خورد و آن
عبارت بود از وجود مقدس امام مجتبی (ع) بزرگترین
شخصیت آن روز جهان اسلام .

حضرت مجتبی (ع) از دو نظر مانع اجرای نقشه
معاویه بود : نخست اینکه معاویه طبق مفاد صریح
صلحنامه حق تعیین و انتخاب ولیعهد را نداشت ؛
بلکه پس از مرگ وی، خلافت به امام مجتبی (ع) (و
اگر آنحضرت در حال حیات نبود ، به حسین بن
علی (ع)) منتقل می‌شد (۱)

دوم ؛ شایستگی و عظمت و لیاقت آنحضرت
برای تصدی خلافت و زمامداری جامعه اسلامی، و
توجه افکار عمومی نیست به آنحضرت (۲) زیرا
هیچ فرد عاقلی، هنگام موازنه شخصیت بزرگی همچون
امام حسن (ع) ، با یزید بن معاویه چهره منفور
جامعه ، و فاقد همه گونه شایستگی و صلاحیت، وی
را بر امام حسن (ع) ترجیح نمی‌داد .

در اینجا معاویه به حيلة ناجوانمردانه قدیمی
یعنی از میان برداشتن رقیب، بوسیله زهر، متوسل

۱ - ابن عبدالبر دانشمند معروف ، در کتاب «الاستیعاب» (ج ۱ ص ۳۸۷) می‌نویسد : در این نکته در
میان دانشمندان اختلاف نیست که حسن بن علی (ع) خلافت را فقط در مدت حیات معاویه ، به وی واگذار کرد
و شرط کرد که بعد از معاویه ، خلافت از آن او باشد و صلحنامه بر این اساس انعقاد یافت . . .

۲ - الغدیر ج ۱۱ ص ۱۲

طبق ادعای این نویسندگان ، «جز مؤلفان شیعه یا کسانی که نسبت به خاندان علی (ع) گرایش خاصی داشتند کسی معاویه را قاتل امام حسن (ع) نمی‌داند ...»

ما از بقیه مطالب غرض آلود و تهمت‌های بی‌اساس و اهانت آمیز این دایرة المعارف نویسه‌های محقق ! صرف نظر نموده از باب نمونه به بررسی جریان شهادت امام مجتبی (ع) می‌پردازیم تا از این نمونه میزان صحت بقیه مطالب نیز روشن شود .

دهه‌انفر از دانشمندان و مورخان شیعه و سنی ، جریان توطئه ناجوانمردانه معاویه را که پیشوای دوم قربانی آن شد، به تفصیل نوشته‌اند و این مسأله بقدری در میان مورخان معروف است که گمان نمی‌کنیم جای انکار باشد .

ولی برای آنکه مطلب بهتر روشن شود، گفتار گروهی از مورخان و دانشمندان را در اینجا می‌آوریم و تصویری کنیم با ملاحظه سخنان آنها ، نیازی به نقل اقوال همه دانشمندان نباشد .

همسر جنایتکار :

خلاصه جریان از این قرار است که معاویه ، « جعهده » همسر امام مجتبی (ع) را که دختر

«اشعث بن قیس کنندی» و وابسته به یکی از خاندان‌های ضد علوی بود ، تحریک نمود و صد هزار درهم پول برای او فرستاد و پیغام داد که اگر به حسن بن علی (ع) زهر خوراند، او را به قتل برساند، وی را به همسری فرزندش یزید درمی‌آورد. «جعهده» گول وعده‌های معاویه را خورد و دست به این جنایت پلید، آلود و همسر گرامی و مهربان خود را مسموم نمود ! امام مجتبی (ع) پس از مدتی بیماری، سرانجام در اثر سمومیت شدید به شهادت رسید، هنگامی که خبر شهادت حضرت در شام به معاویه رسید ، فوق العاده خوشحال شد و اظهار شادمانی کرد .

اعتراف مورخان :

این قضیه را با اندکی اختلاف (۱) دانشمندان و مورخان زیر در کتب و تألیفات خود آورده‌اند :

محمد بن جریر طبری، (۲) ، مسعودی (۳) ؛ ابوالفرج اصفهانی (۴) ، شیخ مفید (۵) ابن عبدالبر (۶) ، ابن شهر آشوب (۷) ، ابن صباغ مالکی (۸) ابن جوزی (۹) ، شبلنجی (۱۰) ، سیوطی (۱۱) علی بن عیسی اربلی (۱۲) و گروهی دیگر از دانشمندان معروف (۱۳) .

۱ - از جمله آنکه برخی از مورخان ، وعده و ارسال پول را به معاویه نسبت داده‌اند ، و بعضی دیگر به یزید . و نیز در بعضی از کتب آمده که معاویه صد هزار درهم را جلوتر فرستاد و در پاره‌ای دیگر، گفته شده که معاویه آن را بعد از شهادت امام فرستاد ، ولی به وعده‌ی ازدواج وفا نکرد .

۲ - دلائل الامامه ص ۶۱ - ۳ - مروج الذهب ج ۳ ص ۵ - ۴ - مقاتل الطالبین ص ۳۱ و ۴۸ و ۴۷ - ۵ - ارشاد مفید ۶ - الاستیعاب ج ۱ ص ۳۸۵ - ۷ - مناقب ج ۴ ص ۴۲ - ۸ - الفصول المهمه ص ۱۴۶ - ۹ - تذکرة الخواص ص ۲۱۱ - ۱۰ - نور الابصار ص ۱۲۲ - ۱۱ - تاریخ الخلفاء ص ۱۹۲ - ۱۲ - کشف الغمّه (فارسی) ج ۲ ص ۱۶۳ - ۱۳ - صلح الحسن ص ۳۶۷

فرزندان وی، و قریشیان مشاجره‌ای رخ میداد، مردم قریش آنها را «فرزندان زن شوهرکش» خطاب میکردند (۲)

امام صادق (ع) با اشاره به این حادثه میفرمود: اشعث بن قیس در کشتن امیر مؤمنان (ع) شریک شد، دخترش جعده حسن بن علی (ع) را مسموم نمود، پسرش محمد نیز در قتل پیشوای سوم شرکت جست (۳)

پایان

دانشمند معروف جهان تسنن « شیخ محمد صبان » می‌نویسد: عدّه زیادی از دانشمندان گذشته و حال، عقیده دارند که امام حسن (ع) بوسیله زهر مسموم و شهید گشت (۱)

خانواده ننگین :

این مسأله در آن زمان بقدری مشهور بوده است که طبق گواهی گروهی از مورخان، پس از شهادت امام مجتبی (ع)، مردی از خاندان طلحه، جعده را تزویج کرد و از او دارای فرزندان شد، گاهی که میان

عشقهای کز پی رنگی بود...

امیر مؤمنان علی علیه السلام می‌فرماید:

العشق مرض ليس فيه اجر ولا عوض

عشق بکنوع بیماری است که نه پاداش دارد نه عوض!

از شرح نهج البلاغه ابن ابی الحدید ج ۲۰)

۱ - بموته شهیداً جزم غیر واحد من المتقدمین والمتأخرین (اسعاف الراغبین در حاشیه نورالابصار

ص ۱۸۲)

۲ - مقاتل الطالیین ص ۴۸ کشف الغمه ج ۲ ص ۱۶۳ مناقب ابن شهر آشوب ج ۲ ص ۲۲

۳ - روضة کافی ج ۸ ص ۱۶۷